

Rådgivnings- och prövningsinstanser

Om du inte är nöjd med vår skadereglering har du alltid rätt att begära omprövning. Tag i så fall kontakt med din handläggare och begär ny bedömning. Om du ändå inte blir nöjd kan du kontakta handläggarens närmaste chef. Du kan också begära att ditt ärende prövas av Trafikskadenämnden eller Ansvarsförsäkringens Personskadenämnd. Hur nämnderna är sammansatta och hur de arbetar finns beskrivet i ett informationsblad som du kan få av din handläggare.

Konsumenternas Försäkringsbyrå ger allmänna råd och anvisningar i försäkringsfrågor. Man kan ringa eller skriva till byrån med adress Box 24215, Karlav. 108, 104 51 Stockholm, telefon 08-22 58 00.

I ärenden där vi inte kommer överens är det domstol som i sista hand avgör tvisten. Väljer du att vända dig till domstol bör du först anlita ett juridiskt ombud. I de flesta fall kan rättsskyddsförsäringen utnyttjas. Denna gäller även vid tvist mot det egna bolaget.

I vissa personskador måste bolaget begära yttrande från Trafikskadenämnden eller Ansvarsförsäkringens Personskadenämnd. Dessa nämnder är inrättade för att ersättningen ska bli rättvis och enhetlig. Sådan prövning ska alltid ske när den medicinska invaliditeten uppgår till minst 10% eller om den årliga inkomstförlusten beräknas uppgå till ett belopp motsvarande ett halvt prisbasbelopp (januari skadeåret). Om den skadade begär det eller särskilda skäl föreligger ska bolaget hänskjuta även andra frågor om ersättning för personskada till nämnden.

Omprövning

Du har enligt 5 kap §5 skadeståndslagen möjlighet att få din rätt till ersättning omprövad, även om ditt skadeärende har avslutats. Förutsättningen är att det skett en väsentlig förändring av de förhållanden som legat till grund för att bestämma ersättningen.

Preskription

Uttrycket preskription innebär att rätt till ersättning upphör efter en viss tid. Vid trafik- och överfalls-skador är huvudregeln att du måste framställa krav på ersättning inom tre år från det du fick kännedom om att fordran kunde göras gällande och i vart fall inom tio år från det att fordringen tidigast hade kunnat göras gällande. Den som kräver ersättning för personskada genom annans ansvarsförsäkring måste framställa krav inom 10 år från skadedagen.

Under tiden skadan regleras, åberopar vi inte preskription. När vi tagit slutlig ställning i ersättningsfrågan har du alltid sex månader på dig att väcka talan vid domstol, för den händelse du inte är nöjd.

Hur lång tid kan ärendet ta?

I de flesta fall läker skadan utan kvarstående besvär. Handläggningen kan då oftast slutföras inom några månader från det att skadan anmälts till oss. Om skadan leder till kvarstående besvär tar skaderegleringen längre tid. Vi gör då en invaliditetsbedömning ungefär ett år efter skadan. I vissa fall måste vi invänta beslut från försäkringskassan. Handläggningen av dessa ärenden kan ta 2-6 år. Vår målsättning är dock att slutföra varje ärende så fort som möjligt.

Du kan ta kontakt med din handläggare om du har funderingar kring handläggningstiden.

För att kunna bedöma vilken ersättning du har rätt till kan det krävas både medicinsk och ekonomisk utredning. Vi behöver då en fullmakt från dig för att få tillgång till nödvändiga handlingar. Bedömningsunderlagen vi hämtat in via fullmakt har du alltid rätt att ta del av.

Ersättning vid personskada

Här vill vi lämna dig en första allmän information om den ersättning som du kan vara berättigad till och om dina rättigheter i övrigt. Är du efter genomläsningen fortfarande osäker på någon punkt, tag då kontakt med din handläggare. Vi som arbetar med personskador har tystnadsplikt och kommer därmed att behandla ärendet konfidentiellt.

De olika ersättningarna finns beskrivna i skadeståndslagens 5 kap 1§:

”Skadestånd till den som har tillfogats personskada omfattar ersättning för

1. sjukvårdskostnader och andra kostnader för den skadelidande inbegripet skälig kompensation till den som står den skadelidande särskilt nära,
2. inkomstförlust,
3. fysiskt och psykiskt lidande av övergående natur (sveda och värk) eller av bestående art (lyte eller annat stadigvarande men) samt särskilda olägenheter till följd av skadan”.

Det här kan vi betala

Kostnader

Du kan få ersättning för kostnader som är nödvändiga och skäliga och som inte kan ersättas från annat håll. Kostnaderna ska vara en direkt följd av den personskada du fick i samband med skadetillfället och ersätts mot kvitto i original.

Sjukvård, läkemedel och resor

Ersättning kan lämnas för kostnader avseende läkarvård och annan sjukvårdande behandling som du får inom den allmänna sjukvården och som omfattas av högkostnadsskyddet. Du kan få ersättning högst upp till denna nivå. Behandlingskostnader som inte kan föras upp på högkostnadskortet, t ex kostnad för behandling hos kiropraktor eller naprapat, som inte är ansluten till försäkringskassan, ersätts vanligen inte.

Resor till och från vård (sjukresor) ska i första hand betalas av landstinget. Vänd dig därför till sjukreskontoret i ditt landsting med ansökan om ersättning. Från försäkringen kan du få ersättning för egenavgiften upp till högkostnadsskyddet. Vi kan också betala vissa andra nödvändiga resor som inte betalas av landstinget. Vid sjukhusvistelse får du betala en sjukhusvårdsavgift. Den del som överstiger dina inbesparade levnadsomkostnader kan ersättas via försäkringen.

Kläder och andra tillhörigheter

För skada på kläder du bar vid skadetillfället betalar vi ersättning. Ersättning kan också lämnas för skada på vissa andra tillhörigheter du bar på dig, t ex glasögon, klocka, plånbok och handväska. Ersättningen beräknas efter dagsvärdet, d v s hänsyn tas till ålder och slitage. Tillhörigheter i form av ringar, smycken, pengar och andra värdehandlingar ersätts inte av försäkringen. I vissa fall kan det vara mer förmånligt att i stället begära ersättning från hemförsäkringen.

Hemhjälp

Kostnader för hemhjälp kan i vissa fall betalas. Om hjälpen inte kan ordnas i rimlig omfattning inom familjen, eller om behovet blir långvarigt, kontakta då socialtjänsten i din kommun angående ditt hjälpbehov.

Inkomstförlust

Om skadan medför att du blir sjukskriven och inte kan arbeta, kan ersättning lämnas för inkomstförlust. Med inkomstförlust menas skillnaden mellan din inkomst som oskadad och den inkomst du kan eller bör kunna skaffa dig trots skadan. Från din arbetsgivare och försäkringskassan får du ersättning på samma sätt som vid sjukdom. Se till att du har rätt inkomst anmäld till försäkringskassan så undviker du risken att inte få full kompensation för inkomstförlusten. Det finns avtalsreglerade försäkringar som ger ersättning för inkomstförlust utöver sjukpenning. Din arbetsgivare eller facket kan ge dig närmare information.

Om skadan inträffat på arbetet eller på väg till eller från arbetet betraktas skadan som en arbetsskada. Det är då viktigt att du anmäler skadan till din arbetsgivare och till försäkringskassan.

Sveda och värk

Ersättning för sveda och värk avser att ge kompensation för fysiskt och psykiskt lidande under den akuta sjuktiden. Med akut sjuktid menas den tid skadan läker eller tiden fram tills dess skadeföljderna är stationära. Ersättningen beräknas med ledning av en tabell som årligen fastställs av Trafikskadenämndens råd. Faktorer som har betydelse för ersättningens storlek är skadans art och omfattning, behandlingens form och den akuta sjuktidens längd.

Lyte eller annat stadigvarande men

Om du inte blir helt återställd efter skadan kan ersättning lämnas för de besvär som kvarstår. För att kunna bedöma ersättningen gör vi en s k invaliditetsbedömning tidigast ett år efter skadan. Ersättningsnivån grundar sig enbart på medicinska förhållanden och påverkas inte av ekonomiska eller sociala förhållanden. Även denna ersättning beräknas utifrån en tabell som fastställs av Trafikskadenämndens råd. I tabellbeloppet ingår i förekommande fall också ersättning för anspänning i arbete och i daglig livsföring.

Medför skadan att du får misspyrdande ärr eller annan kosmetisk defekt, lämnar vi särskild ersättning för detta. Även denna bedömning görs cirka ett år efter skadetillfället.

Särskilda olägenheter

Denna ersättningspost är aktuell under invaliditetstid och kan betalas vid högre invaliditeter. Syftet med ersättningen är främst att ge kompensation för besvär och ökad anspänning i förvärvsarbete. Ersättningen kan betalas om olägenheterna klart överstiger vad som kompenseras genom ersättning för lyte eller annat stadigvarande men.

Kränkning – Skadeståndslagen 6 kap

Ersättning för kränkning utges genom överfallsskyddet i hemförsäkringen om du utsatts för kränkning genom brott mot din personliga frihet, t ex misshandel. Ersättningens storlek bestäms med ledning av domar och praxis, från Brottsövermyndigheten, domstolar och Ansvarsförsäkringens Personskadenämnd.

Juridisk hjälp

I vissa ärenden kan det uppkomma juridiskt eller/och medicinskt komplicerade frågor som motiverar hjälp av ett juridiskt ombud. Vi kan i sådana fall betala kostnader för juridisk hjälp. Innan du anlitar ombud bör du först kontakta din handläggare för ytterligare information.

